KONSTANTIN
PRESLAVSKY
UNIVERSITY
SHUMEN

ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
"ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ"
ФАКУЛТЕТ ПО ХУМАНИТАРНИ НАУКИ

КАТЕДРА ПО ЖУРНАЛИСТИКА И МАСОВИ КОМУНИКАЦИИ

2018

ГЕРОИТЕ НА НАШЕТО ВРЕМЕ В СЕЗОНИТЕ НА „НИЧИЯ ЗЕМЯ" ПО НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ: ПУБЛИЦИСТИКА ИЛИ РИАЛИТИ?

THE HEROES OF OUR TIME IN THE SERIES "NO MAN'S LAND" ON NOVA TV: POLITICAL JOURNALISM OR A REALITY?

Автор: Девора Милчева, бакалавър, Журналистика/ Devora Milcheva (ezit_112@abv.bg)

Рецензент: доц. д-р Десислава Иванова

Шуменски университет „Епископ Константин Преславски"
ФАКУЛТЕТ ПО ХУМАНИТАРНИ НАУКИ
КЖМК

2018

***Abstract:** Human destinies narrated in an unusual way. Stories that make us laugh or cry, stories that seize us by the throat. Stories in which you may recognize yourself or a close friend, delivered skilfully by "No Man's Land" in the most realistic way possible. It makes us think such productions are necessary for the society. We need "No Man's Land" in Bulgaria!*

***Key words:** political journalism, realities, heroes, community, human stories, TV.*

Що е то „Ничия земя”? Заглавието е обозначение на произведението, с което то става известно пред обществото. То има за цел да го открои от останалите произведения. Заглавието индивидуализира авторската творба. Защо ничия, няма ли свой стопанин? Ничия земя е предаване, което стартира през 2014 година по Нова телевизия, определяната най-рейтинговата, продуцирано от продуцентска къща „Телеман”, водено от Елена Чопакова и Даниела Тренчева. Определят го като публицистично, но клони към риалити. Едно нестандартно предаване, което разказва за ничии места, ничии съдби и ничии хора, принудени да разчитат единствено на себе си, защото институциите са им обърнали гръб. Дали само институциите или и ние самите като граждани?!? Обикновени истории по необикновен начин това ни показва „Ничия земя”. Някои може да определят естеството на предаването, като брутално и нехуманно, но то просто е огледало на действителността. Някои сменят канала, щом видят, че предаването започва. Това не е ли бягство от реалността?!

Предаването има жанрова принадлежност към публицистиката, а в поджанровата си същност предлага документални фийчъри, изградени на базата на публицистични интервюта, съчетани с журналистически коментари и разследващи репортажи. Журналистическата теория категоризира редакционното съдържание на текстовете в следните няколко жанра: журналистически, художествени, забавни, учебно-образователни. Телевизионното предаване се разглежда като основен структурен способ за реализирането на телевизионните жанрове, които биват систематизирани също така на информационни, публицистични и художествени. [1] Съвременната правна уредба разглежда телевизионната услуга като съвкупност от две категории програмно съдържание – редакционно съдържание (предаване) и търговско слово (търговско съобщение в някоя от разновидностите реклама, спонсорство, телевизионен пазар, продуктово позициониране). Редакционната част от дефиницията за медийна (аудиовизуална) услуга се съдържа в чл. 2, ал. 2, т. 1 от ЗРТ: услуга, чиято основна цел е предоставянето на аудио-визуални предавания за информиране, забавление или образоване на широката общественост чрез електронни съобщителни

[1] Иванова, Поля. Телевизионни жанрове – теория, методи, модели. стр. 19., София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски”. 2008 г.

мрежи по смисъла на Закона за електронните съобщения. Това определение показва, че въведената тематична съдържателна жанрова особеност на предаванията е: информационна (новини и публицистика), образователна (документални филми, предавания за култура и др.) и развлекателна (отразяване на спортни събития, концерти, филми, риалити формàти, шоу предавания, игри и др.).

Според Закона за радиото и телевизията §1, т. 28, б. „а": тази програма, в която задължително присъстват предавания с информационна, образователна, културна и развлекателна насоченост, предназначени за преобладаващата част от обществото. Следователно съдържанието и тематиката, които разглежда, обсъжда и върху които акцентира предаването, са водещите критерии както в теорията[2], така и в законодателството да се прави подобно жанрово разграничение на предаванията на информационни, образователни, за култура, развлекателни.

Предаването може да се определи и като репортажно-документална публицистика с обществена тематика и дори приложно-психологически експеримент.

Въпреки, че е определено като публицистично, предаването не следва една единствена тематична линия. Засегнати са семейни и частни проблеми, положени върху общосоциалната проблематика, които претендират да бъдат „документална драма", а дискутира различни проблеми. Публицистиката може да се разбира като обществена дейност, при която се използват разнообразни изразни средства за въздействие върху общественото мнение. За режисьора и преподавател Младен Младенов „публицистичната документална драма в телевизията" е жанр на телевизионната публицистика. Определението за този особен вид, който бихме могли да го наречем, „публицистичен телевизионен спектакъл", включва още една фигура – на водещия, който коментира, или на актьорите, които могат да излизат от ролите си и да коментират представеното от тях. Още тогава Младен Младенов уточнява, че в някои държави публицистичната документална драма е наричана фийчър. [3]

Макар в публицистиката на преден план да стоят актуални обществено-политически, икономически и социални проблеми, не са изключени и актуални въпроси, тясно свързани с литературата и изкуствата, а най- близо до нашия конкретен

[2] Николова, Райна. Медийно аудио- и аудиовизуално право., стр. 187, София, „Фенея", 2010 г.

[3] Младенов, Младен. Телевизионна журналистика (в термини). София Изд. „Наука и изкуство",1979 – цит по: Попова Жана, Жанрове и форми на забавлението в телевизията. стр. 63 V глава Пропуснатият жанр в телевизията. София Изд. „Наука и изкуство".2015

жанров „случай” - документалната драма стои театърът. Що се отнася до телевизионната публицистика, свикнали сме да правим директен паралел между нея и функциите на документалната и художествена литература.[4] А за литература говорим в телевизионната публицистика, респективно - в „Ничия земя”, която го представлява своеобразен театрализиран документално-художествен разказ, на зрителите пък разчитаме за реализацията на неговите повествователни функции. В България с документална драма първа, и засега единствена, се занимава режисьорката, актрисата и драматуржката Неда Соколовска. Изключително нестандартна, любопитна и смела, Неда е истинска летяща актриса, професионален режисьор и основател на Студио за документален театър Vox Populi. С него тя продуцира вече немалко успешни проекта: *Невидими 1, Яце форкаш, Майките, Цирк, цирк, Утановено при огледа, Оттука започва България и др.,* които трайно се настаниха в програмата на Червената къща, но и присъстват н театралния афиш на различни драматични театри в България сред които и Шуменският. Това, което тя твори е вербатим театър. Накратко, вербатим театърът е театър, базиран на документални интервюта. В него актьорите разиграват текста без никаква промяна или импровизации, като задължително на сцената се демонстрират и някакви автентични ритуали. Резултатът се съчетава с живата емоция на изпълнителите и се създава усещането за експеримент, в който публиката е силно увлечена. „От трите спектакъла на Vox Populi най-интересен според нас е *Яце форкаш* („много бързаш" на родопски диалект), в който актьори създават изключително въздействащи образи на три поколения родопчани, като възстановяват стари обичаи и традиции на сантиметри от публиката. И след всеки вербатим спектакъл се провеждат дебати и разговори с публиката, както е прието от театралната култура на Германия, Финландия, Франция.” – споделя Неда.[5] Тя разказва как е създала *Установено при огледа*, спектакъл, отнасящ се до историята на убитата в Борисовата градина в София Яна Кръстева. Самият случай и начина му на представяне много напомня на подхода и стила на разказване на сюжетите от „Ничия земя”. „ Има едно порочно взаимодействие между полицията и криминалните журналисти. Търгуване с информация, излагане на медиен показ на важни доказателства по горещи криминални случаи. И колкото са взаимополезни тези две страни, толкова са и големите вреди, които могат да нанесат. Те могат да обърнат дори хода на едно разследване в грешна посока и случаят с ареста на Пламен Трифонов

[4] Попова Жана, Жанрове и форми на забавлението в телевизията стр. 63 V глава Пропуснатият жанр в телевизията София Изд. „Наука и изкуство”. 2015

[5] Николова Патриция https://www.sofialive.bg/heroes/gradski-tip/349-neda-sokolovska.html 22.03.2013 год.

е добър пример за това. В спектакъла представяме медиите по начина, по който те сами се представят през онзи трагичен юли на 2011. Дни след като Яна е намерена убита, се започна едно медийно говорене… в националните медии се поставя под въпрос моралното поведение на момичето… Кулминационна е намесата на Карбовски, който тогава убеждава Николай Русинов- Чеци да се признае, с обещание за имунитет и „специално внимание" от страна на Карбовски и екипа му… Спектакълът получи добро медийно покритие, имаше положителен отзвук и в този смисъл – да, неговата почва беше осъзната."[6]

Почти същото направи и предаване на „Ничия земя" през 2015 година. Елена Чопакова ни срещна с родителите на зверски убитата 23-годишна студентка Вероника,[7] чийто най-голям страх е дъщеря им да не бъде забравена. И че убиецът ѝ няма да получи справедливо наказание**.** А справедливостта напълно отсъства в тази история. Родителите ѝ не разчитат на съдбата да я върне, нито на правосъдието да поправи грешките си. А тя, съдбата, умее да е жестока дори в най-неподходящите моменти. Дори когато ни е взела всичко и го е заровила в земята… Всеки индивидуално би предпочел, кой от двата начина за коментар върху сходни трагични ситуации му представя фактите по- добре. По- грубият и суров вид е този, който медията представя. Това, което зрителите виждат на „сцената" на живо да се разиграва пред тях е истинско изкуство, което може да стигне до сърцето на всеки един.

Журналистическата теория определя като телевизионни жанрове не само целите екранни произведения, но и съставните части, отделните елементи, които съдържа едно телевизионно предаване.[8] Определянето на „Ничия земя" като принадлежащо към репортажно-документалния жанр произведение го причислява едновременно към публицистичния жанр и художествения жанр. Художественият момент е отличителна черта на очерка и произтича от неговото своеобразие като „стоящ на границата между документалното и художественото творчество", който „допуска художественост на изображението, създаване на образ, авторска трактовка на събитието. Това го сближава с разказа. Но като произведение на публицистиката той отразява действителни явления, факти и събития, описаните лица в него са реално съществуващи – съобщават се

[6] Соколовска Неда, Борисова Евдокия – Криминалното- Факти и фикции; Verbatim- спектакълът по следите на едно престъпление; Велико Търново, Фабер, 2016.
[7] Линк https://www.vbox7.com/play:a2d61c397a, 30.05.2015.
[8] Иванова, Поля. Телевизионни жанрове – теория, методи, модели. стр. 14, София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски". 2008 г.,

точните им имена, адресите, местоработата им, важни, ключови, съдбовни моменти от техните биографии” [9]. В този смисъл очеркът като подвид на телевизионния публицистичен жанр се изгражда с помощта на публицистичното интервю в предаването „Ничия земя”, изградено върху въпроси, свързани с личното становище на интервюирания.[10]

Основен акцент и в предаването е присъствието на публицистичното аналитично интервю: „жанр, при който журналистът задава въпроси на интервюирания, отговаряйки на потребността на обществото да разбере същността на актуални обществени проблеми”, който „търси личната гледна точка, анализът и аргументацията на интервюирания”.[11]

Формата на предаването представлява неговата композиция, съставна изграденост от различни телевизионни тематични елементи. Структурата на отделните части съдейства за формирането на идейната основа на форма́та на аудиовизуалното произведение. Подреждането на тези части има конкретен смисъл и преследва непосредствена творческа задача, която се отразява в един друг структурен елемент – механизма на предаването. Съчетаването на различните компоненти се отразява във философски аспект на цялостната творческа концепция.

„Ничия земя”
Начална шапка
Начален анонс
Интервю (очерк), прекъсвано от обобщения
Финален анонс
Финална шапка (финални надписи, титри)

Предаването започва с надписа „Ничия земя” в червено на черен фон, сградите на Народното събрание, Паметник на съветската армия, Националния дворец на културата, Храм-паметника „Свети Александър Невски”, Съдебната палата и

[9] Младенов, Младен. Телевизионна журналистика в термини. стр. 152. „Наука и изкуство”,София, 1979 г.

[10] Иванова, Поля. Телевизионни жанрове – теория, методи, модели. стр. 79 – 80. София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски”. 2008 г.,

[11] Андреева, Лиляна. Телевизионни жанрове. Стр. 109, РИК Симел, 2005 год.

Министерски съвет (бившия Партиен дом) в бяло, а върху тях се проектират образите на героите от предстоящия епизод. Същите тези сгради част от столицата правят препратки и внушения към епохата на комунизма със съответните символи – Министерски съвет- сградата, наподобяваща тази на бившия Партиен дом в гр. София, който е типичен паметник на „социалистическия реализъм", различни символи на властта, религията, правораздавателните органи и културата или така наречения дворец на социалистическата принцеса Людмила Живкова.

В началната шапка на предаването „Ничия земя" преимуществено са използвани три основни цвята – бял, черен и червен. Присъстват и нюанси на сиво - по аналогия черно-белите кадри на кинопрегледите и телевизионното излъчване в началото, преди появата на цветната телевизия.

Кадър от епизода от 12.09.2015 год. Епизод 1 сезон 2„Когато марихуаната още беше „конопʺ

Музикалното фоново оформление на началната шапка на „Ничия земя" е на песента „Ясен месец", която не е случайна. „Ясен месец" е написан като въстанически марш от войводата и деец на Вътрешната македоно-одринска революционна организация Яни Попов. Текстът бързо придобива популярност и песента става химн на тракийската революционна борба и на Странджа.

„Ясен месец"

Ясен месец веч изгрява
над зелената гора.
в цяла Странджа роб запява
песен нова юнашка.

През потоци, реки, бърда,

нещо пълзи, застава
дал’ е Юда самодива,
или луда гидия?

Не е Юда самодива,
нито върла гидия,
най- е чета от юнаци,
плашило за читаци.

Бързат, бързат да пристигнат
преди петли в Сърмашик,
да ги никой не угади
и ги подло предаде.

Пушка пукна, ек отекна
знак се даде за борба.
Бомби трещат, куршум пищи -
цяла Странджа веч ечи.

Но шпионско око мръсно
откъде ги съзряло-
тоз час тръгва и отива
на враг чета предава.

Денят мина мирно, тихо,
дойде нощта ужасна-
аскер селото заради
и четата заварди…

Съмна веч над селото,
изток пламна във зора,
пушка пукна, ек отекна,
знак се даде за борба.
Юнаците са сал петима,

един срещу стотина…

Бомби трещат, куршум пищи –
цяла Странджа веч ечи,
тиранинът е уплашен
от геройската борба.

Няма вече плахи роби,
има горди юнаци.
Гръм куршуми, гръм отново!
Скъпа кръв порой тече,
падат Пано, Равашола,
мрат народни синове.

О, Сърмашик, село славно
от юнашката борба!
О,Сърмашик, знаме ново
на тракийска свобода!

Песента е определяна като балканската песен, която се пее на всички езици. Режисьорът Адела Пеева създава филм за тази песен, който се нарича „Чия е тази песен?”. А може би най- точният отговор е НИЧИЯ. Пеева следва пътя на песента, която винаги е мислила за българска, докато един ден в Истанбул разбира, че е гръцка от грък, сръбска от сърбин и турска от турчин. Дали „ясен месец” ще изгрее на улицата на героите в ничиите разкази в „Ничия земя”? Герои,чиито истории ни хващат за гърлото. Някой от тях са участници в новинарските емисии, а други са от села далеч от големите градове и асфалтираните пътища.

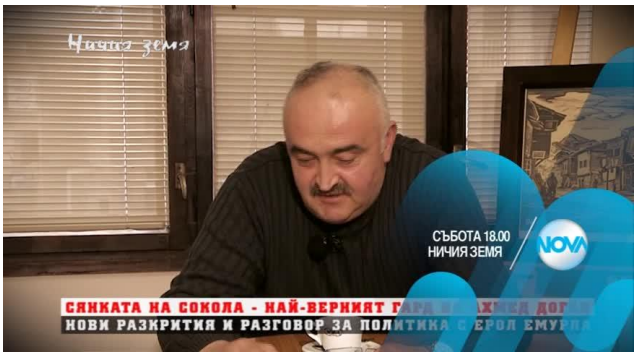
Предаването „Ничия земя” се открива с обобщаващ видеоклип за мястото и личността, която ще бъде обсъждана, последвано от кратко анонсиране на „разказвача”, с което той представя това, което ще се обсъжда в предаването. Предаването запознава аудиторията с живота на известни (в малка част от случаите) или непознати лица (в болшинството от изданията на предаването). Водещите Елена Чопакова и Даниела Тренчева са зад кадър през цялото време. Предаването няма студио, то влиза директно

в света на героя и неговата среда, където пребивава. В горния ляв ъгъл на екрана през цялото време стои символът на предаването - името на предаването в бяло на черен фон(един от символните образи на началната шапка, но в бяло, а не в червено).

Кадър от епизода „Майката убиец в "Ничия земя" (02.12.2017 год.) Епизод 14, сезон 4

Очеркът заема централно място в съдържанието на предаването. Прекъсван е от анонс-обобщение на водещите. Интервютата в предаването се провеждат с избраната личност. Интервюираният преимуществено е обикновен, непознат на аудиторията човек, чиято съдба предаването прави публично достояние за първи път. Такава е историята на Еди Рамос Пореро, от Куба стигнал до село Микре разказана в епизод 4 на сезон 1 „Един кубинец в България" от 26.04.2014 год.[12], дошъл в страната ни, за да търси приключения, а именно да гледа животни. Често по време на интервюто преди следващия въпрос разказвачът повтаря последните думи на интервюирания. Това е специфичен прийом на творческата концепция – влизане в сказовия диапазон на разказа. По време на интервюто звучи песен олицетворяваща разказваната история. Например: по време на разказа на първия телохранител на Ахмед Доган звучи мелодията от турския сериал „1001 Нощ". Епизод 5 от сезон 1: „Сянката на сокола" от 06.07.2014год.[13]

Кадър от рекламата на предаването „Ничия земя"- „Сянката на сокола"

[12] линк: https://www.vbox7.com/play:e63636f9ba
[13] линк: https://www.vbox7.com/play:00d95db759

По време на интервюто в горната и долната част на екрана на черен фон с бял шрифт се изписват надписи, които представляват резюме на обсъжданата подтема (долу). Очеркът е разкъсван от анонси по темата на предаването. Анонси, които ни карат да си даваме равносметка. В повечето случаи ни оставят без думи.

Предаването „Ничия земя" завършва с финални думи на телевизионния водещ – обобщение на показаното, споделеното в интервюто. Следват препратки към следващия епизод.

Финалната шапка на предаването „Ничия земя" представлява изписването на творческия екип и реализаторския екип, допринесли за създаването на предаването, на фона на музиката към песента „Ясен месец". Във финалните надписи (титри) Даниела Тренчева и Елена Чопакова са отбелязани като автори и водещи. Също така са изписани e-mail-а и фейсбук страницата на предаването, чрез които зрителите могат да се свържат с авторите. Двете авторки разчитат на обратната връзка и интерактивната реакция на своите зрители. Те залагат на гражданската реторика, сондират от самата публика идеи за своите сюжети. Това е тенденция в съвременната журналистика в диапазона на гражданската активност. В родния ефир има много такива примери като рубриките на новинарските емисии: „Твоята новина" и „Аз репортерът". Определяме предаването като социално риалити, защото разчита на гражданската активност. В последните години професионалната журналистика се превръща все повече към гражданската журналистика. В днешно време медиите разчитат много на интернет и това още повече спомага за връзка между журналистите и зрителите. Всеки може свободно да коментира в социалните мрежи и форумите и да изрази мнение или да даде препоръки към журналистите и предаванията.

Кадър от епизод 40 на сезон 4 „Сами сред вълците в „Ничия земя" 16.06.2018 год.

Кадри от епизод „Мистичното житие, битие и чудесата на Преподобна Стойна”(27.06.2015г.)

В графичното оформление на финала са използвани цветовете черен, бял и червен. В горната част на екрана на черен фон в бял и червен шрифт са изписани имената на екипа, а в долната на червен фон с черен и бял шрифт са разположени интернет адресите на предаването.

„Ничия земя” показва места и проблеми, които нямат решение и хора останали без надежда. Предаването се изживява, лансира и рекламира като крайна и последна инстанция, като трибуна на журналистиката и заявява: това са хората останали без надежда. Кара ни да мислим, че дори в края на надеждата има надежда и тя се нарича „Ничия земя”. По добре ничия земя, защото е земя, а не е безпътица. Ничията земя, е тази, която трябва да бъде разпозната като своя. Тогава ничията земя ще стане нечия. „Ничия земя” е метафората на едно общество останало без държава. Журналистиката е фарът, който показва пътя на гражданите. Автори и водещи са познатата ни от новините Даниела Тренчева и Елена Чопакова, пък която е била част от предаването Dikoff. Помня много добре старта на предаването. То беше през 2014 година, когато бях приета в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски”, точно в специалност журналистика. Очаквах с нетърпение първото предаване на 5- ти април. Чудех се дали няма да е прототип на предаванията на Мартин Карбовски. Авторките на предаването „Ничия земя” се ровят не само в хора с трайни белези в душите си, а и в души, ранили или буквално убили човек. Затова „Ничия земя” има и разследващ

характер. А според едно кратко определение „Разследващата журналистика открива фактите, които за обществото са важни и проследява сюжетите докрай”. [14]

„Не го гледайте, ако не ви пука”, призова в рекламата „Ничия земя”, заявявайки категорично своя замисъл - да превърне поне за кратко ничиите съдби в нечии. Това става като съдбите на хората се осмислят и превъплъщават текстуално, като се изговарят и разиграват, разказват пред очите на зрителя. С риск да се профанират и предаването да зазвучи в регистрите на риалити-формата. Но рискът си заслужава. Защото ако журналистиката представя и разказва, публицистиката осмисля и съди.

Журналистическият текст цитира и интерпретира действителността - пряко и непряко. Сам той представлява (или претендира да бъде) цитат на тази действителност, а текстът като цитат е интертекстуален знак, препращащ не пряко към действителността, а към предходно нейно “пречупване”-премисляне - т.е. към вече казани думи, които са се докоснали по-рано до нея.[15] Самият текст е посредник между подателя и получателя. Особеното в предаването „Ничия земя” е, че зрителят не вижда водещия, а само чува неговия глас. Сякаш ти, зрителят, лично задаваш въпрос на „героя” и вие сте само двамата.

Телевизионната публицистика през последните години е широко обхватна и на моменти се размива. „Сутрешните блокове на телевизиите се превърнаха във фактор в политическия живот. Политическото говорене се измести от праймтайма почти изцяло в сутрешните блокове. Данните от проучванията показват, че българинът свикна да гледа политически дебати в ранни зори, което е много порочна практика и не би трябвало да е така. Сутрешният блок трябва да излъчва ведри лица и да дефинират оптимизъм, дори когато новините са „брейкинг” и отразяват инциденти и природни бедствия те трябва да са по- кратки. Сутрешното кафе не бива да се пие с „кървави новини”. Политиците предпочитат сутрешните блокове за агитация и изяви на предизборните кампании. Те отдавна задават дневния ред на обществото и съдържат огромен властови потенциал, тъй като новините им се копират от печатните и електронните медии. Публицистиката не е за ранни зори. Традиционните публицистични предавания в ефирните телевизии като „Панорама” по БНТ и „120

[14] Николов,Й. Сп. Медиен Свят. Септември 2003.

[15] Борисова Евдокия, “Медиатизиращият се облик на литературата” Електронно списание LiterNet, 24.03.2006, № 3 (76) https://liternet.bg/publish7/eborisova/medii.htm

минути” по BTV са седмични, което обяснява и липсата на сериозен интерес на партийните централи към тях. Предизборната кампания е съсредоточена почти изцяло в сутрешните блокове, превърнали се през последните седмици в арена на политически скандали и водевили.”[16] Порочната практика на сутрешните блокове е тенденция от много години у нас, но в западна Европа това не е така. Там предимство за по- сериозни и драматични теми се дава на седмичните формати от типа на „Ничия земя”.

В езика на телевизионната публицистика „традиционната употреба на въпросителното местоимение „кой” е претърпяла известна трансформация. „В диалогичната реч въпросителните местоимения имат текстообразуваща функция, възприемат се по-скоро като средство за оформяне и свързване на въпросно-отговорната форма, отколкото свързани с конкретен предмет, лице или качество.[17] Това основополагащо, от граматическа гледна точка, твърдение обаче претърпява своите „преобразувания” в реалната публична комуникация. Основният въпрос и в предаването „Ничия земя” е именно „кой”. Чия съдба се проектира върху безплодната земя. Кой е носи това тежко тегло това изкарва наяве предаването. Самият герои се опитва да се отговори кой е. В стремежа си да отговорят на въпроса „кой”, журналистките не се притесняват да бъдат много крайни понякога в посланията си, а техните тези в повечето случаи са антитезите и оксимороните. Те влизат в кожата на разследващ журналист, но и на сатирик. Напълно са се отрекли от мекия тон. Тонът е им е остър и рязък и има висока реторична температура. С всичките рискове да бъдат обвинени в булевардност те поемат риска да показват държавните неуредици.

Стилистиката присъства във формулирането на повечето теми и заглавия на епизоди от „Ничия земя” като се използват антитеза и оксиморон. Антитезата е стилистична фигура в литературата, състояща се в рязко противопоставяне на образи, мисли, състояния. При антитезата се съпоставят противоположни понятия или разсъждения с цел чрез изтъкнатия между тях контраст да се постигне изразителност на речта. Оксиморонът е ефектен стилистичен похват в езика на телевизионната публицистика. Той се проявява в изрази, в които се съчетават логически несъвместими понятия. Функционалната стилистика обаче не отчита тази логическа несъвместимост като грешка, а като средство за въздействие и като интелектуална провокация.

---

[16] БанкерЪ, Платена публистика за закуска 07.10.2011, http://www.banker.bg/sudbi/read/platena-publicistika-na-zakuska

[17] Станева Христина, Стилистика на българския книжовен език. стр. 214, В. Търново,Абагар, 2001.

Според Георги Динчев „Цел на всяко журналистическо интервю е получаване на максимално полезна информация от известна или безизвестна обществена личност. Актът на журналистическото интервю не трябва да се състои в двупосочната обмяна на мнения, както е в обикновени междуличностни контакти, а в умело контролираното от журналиста еднопосочно информационно осигуряване. В зависимост от конкретната задача на всяко отделно интервю, добрият журналист би трябвало селективно да подбира въпросите си и пъргаво да насочва информационния поток в желаната от него насока. В чист вид изложеното правило се прилага при редките събитийни интервюта. При тях журналистът се интересува единствено от предполагаемата експертна ситуация за дадено актуално събитие. В събитийното интервю всичко е ясно и точно: задават се определен брой затворени въпроси, на които експертът трябва да отговори компетентно или некомпетентно, важна е единствено информацията. При този вид интервю се наблюдава най-пълно отъждествяване между журналиста и институцията, която той представлява; то е най-анонимно. Малко по-различно е аналитичното интервю, при което от по-голямо значение е самият експерт и неговата собствена интерпретация на актуалното събитие. В този случай журналистическото присъствие трябва да е по-осезателно, журналистът внимателно следи потока от информация и внимателно го отклонява в желаната от него посока, която предварително е запланувал. При това интервю журналистът отново се припокрива с института, той говори изключително от негово име, обслужвайки обществените интереси.”[18] Ничия земя предпочита интервюто, за да превърне обикновени личности в герои.

За герои в повечето случаи предаването показва хора сблъскали се с несретата или меко казано нещастници. Герои не за един ден, а за цял живот- собствения си живот. Интервюто в което участват им дава самочувствие да бъдат деятели - актанти и не просто обект, а субект на съдбата си. Когато сам човек разкаже живота си той вече го моделира. Герой в обществен смисъл е личност, която в поведението си проявява изключителни качества и способности. Понятието „герой“ има оценъчен смисъл и се дава на хора, които действат не в своя полза, а в полза на обществото. По-частно разбиране за герой в този смисъл е „национален герой“.

[18] Динчев Г., Журналистическото интервю като контрапроцес на междуличностното общуване Електронно списание LiterNet, 08.04.2001, № 4 (17) https://liternet.bg/publish3/gdinchev/jurnal.htm

В художествен контекст, например в литературата или оперната музика, „герой“ се нарича всяко лице, вземащо участие в действие и играещо определена роля. Героят организира сюжета, съсредоточава го около съдбата си. Както в общественото виждане на думата в изкуството също може да се влага оценъчен смисъл - „положителен герой“ или „отрицателен герой“.

Героите са образи от ежедневието, които съзнателно или не в повечето случаи подминаваме в ежедневието си. Те са изкривения модел за герои или просто са извадка на болшинството от нашето общество. В „Ничия земя” виждаме другия наш възможен живот. Съдби и проблеми, които са ничии, защото не са наши. Хората, които живеят встрани от главния път и с тях не започва нито една централна емисия новини. Хора, които съществуват благодарение на силно развитите си инстинкти. Които иначе неяма как да влязат в новините, които обичат елитарността и ексклузивността на своите сюжети. Съзнателно или не всеки търси допирна точка от живота си с разказаната история.

Лицата, които предаването ни показва, са далеч от популярните, които служат за пример. Тъй като авторите на предаването са двама всеки от тях има различен поглед и теми, които преобладават. Според героя и историята всеки може да разбере, кой е автор на дадено предаване.

Елена Чопакова е по- непознатото лице на предаването.

Елена Чопакова снимка: Нова телевизия

Тя е различна порода медиен човек. Снима трогателните и стряскащи истории по покана на Николай Русакиев от "Телеман" - преди като част от "Дикоff". По-късно "Ничия земя" става самостоятелно предаване. Елена не е от хората, които на всяка цена

искат да се видят на малкия екран, а обратното - тя е глас зад кадър. Не съжалява за поетия риск, за огромната отговорност - екипът е доказал, че е коректен. Партньор в него ѝ е Даниела Тренчева. Работили са заедно във „Всяка неделя". Двете са напълно самостойни и никоя не се меси в историята на другата. Чопакова твърди, че хората пред екраните са сред създателите на „Ничия земя". „Зрителят с добър вкус иска добре разказани и смислени истории. Понякога случаите сами ме намират. Най-много обичам забравени герои. Ние сме народ, който много бързо обръща гръб на паметта". Едва ли ще видите епизод, в който тя да интервюира врачка или плеймейтка. Журналистката се стреми да направи хората по-придирчиви към това, което гледат, докато вечерят. За нейни най-добри съветници тя определя Русакиев и оператора си Петър Димов. Най-знаковото ѝ интервю досега е с Хуан Пабло - синът на Пабло Ескобар. Епизод 17 от сезон 2: „Синът на кокаиновия крал Пабло Ескобар" от 09.01.2016 год.[19] Това е първото, което той дава за европейска медия. Идеята е много стара и дълго време ѝ е изглеждала невъзможна за осъществяване. В момента в youtube канала на предаването този епизод е най- гледан въпреки, че е излъчен преди две години. До момента има 412 000 гледания.

Докато с редакторката Кристина Бодурова търсят информация за Хуан, разбрали, че се препитава като архитект и автор на книги за баща си. Има фабрики и магазини, в които продава фланелки и дънки с лика на родителя си. Елена е написала писмо до една от фабриките на наследника на най-големия наркотрафикант. Лекомислен служител ѝ дал имейл адреса на Хуан Пабло. След няколко напрегнати седмици той определил ден и локация за интервюто. Няколко преводачи от английски и испански отказали в момента, в който разбрали с кого имат среща. Служителите от нашето посолство в Мексико много се притеснили, но все пак съдействали на екипа. Елена никога няма да забрави погледа на мъжа на преводачката, когато чува измежду българските думи името Хуан Пабло Ескобар. „Никога не е лесно да говориш с човек, преживял няколко десетки атентата. И досега не си обяснявам защо ми се довери. Може би съм била много убедителна в писмото си. Никога не бива да ласкаеш такива хора - на тях им е омръзнало". Самият Хуан Пабло Ескобар разказва интересни неща около личния си живот и този на баща си Пабло Ескобар. Като син на наркобарон, той излиза от сянката на баща си и сменя своите имена с възможно най- обикновени. Въпреки всичко той се

[19] линк: https://www.vbox7.com/play:f254e3df93

гордее с достойните дела на баща си, но признава и грешките му и продължава напред без да парадира чии син е.

Петър Димов (оператор), Хуан Пабло Ескобар и Елена Чопакова (автор и водещ)

Снимка: facebook

Сензацията не е цел номер едно на Чопакова тя е "алергична" към думи като "ексклузивно", въпреки че под много от историите в "Ничия земя" могат да бъдат сложени "ШОК!" и "САМО ПРИ НАС!". Искрена е дори с убийците и с това ги печели. Става главен редактор на предаване само на 22 години. И то на "Всяка неделя". Напуска, защото не издържа на ритъма на Кеворкян. Гордее се, че е работила с Кеворк и е благодарна за това. "Започнала съм от носене на кафе на звезди със съмнителна стойност", самоиронизира се тя. Телевизията обаче не ѝ е достатъчна. Писането си остава нейната голяма страст. Вманиачена е по биографични филми и книги. Учила е "Журналистика", защото ѝ се отдава да пише и да говори. Интересните истории я съпътстват още от тогава. Когато се отправя за приемните изпити, и двата пъти я пресреща ексхибиционист на път за метрото. Елена обаче не се плаши лесно. Приема го като знак от съдбата. Въпреки това се обажда в полицията и остава озадачена от въпроса на дежурния: "С какво е облечен ексхибиционистът?". За голямо съжаление на майка ѝ, която е учител по български език и литература и руски, Елена прекъсва висшето си образование някъде към втори курс. Спомня си, че там искали от нея да учи чуждестранна журналистика от учебник от 1972 година. Това теглило чертата.

Чопакова определя телевизията като най-прекия път до хората. Важна е като канал за комуникация и пропаганда - и в добрия, и в лошия смисъл. Но категорично не смята, че трябва да ѝ се вменява образователна роля. "Ние носим отговорност, но към истината, не към възпитанието на децата. Това е абдикация от домашното възпитание.",

категорична е журналистката. Нейната земя е там, където е топло и където тя обича и е обичана. [20] Работата ѝ при Мартин Карбовски оставя своя следа в начина по който тя води своите интервюта.

Другият автор е Даниела Тренчева.

Даниела Тренчева снимка: Нова телевизия

Тя разказва за абсурдите на ничията земя. Абсурди, които се приемат като нормални. Абсурди, които никой не се опитва да поправи. Показва ги такива, каквито ги е видяла. Тя е добър разказвач и с лекота ни потопява в „ничия" свят на даден човек. Известна с историите си в „На чисто" и „Темата на Нова", тя е доказала таланта си да разказва историите, които хващат зрителя за гърлото. Тя е по- известна от Елена Чопакова, заради дългогодишната си кариера и поради това, че е водещ на Новините на Нова телевизия. Заради репортажите си със скрита камера Даниела Тренчева е получавала заплашителни съобщения и твърди, известно е че ги е получавала не само от хора от ъндърграунда, а и от хора на високи постове.

Предаването е посветено на актуалните в момента обществено-политически и социални въпроси. „Ничия земя" ни показва дали лудите са навън сред нас или са в лудницата, разказва за хора, които заради имотите които притежават са на „курилските

[20] Стандарт: „Изучават „Ничия земя" в Алма матер", 27.02.2016 година
http://www.standartnews.com/balgariyaobshtestvo/izuchavat_nichiya_zemya_v_alma_mater-323920.html

острови" както те наричат своя нов дом в Курило, Държавната психиатрична болница „Св. Иван Рилски"в град Нови Искър (епизод 1 на сезон 1: „Между два свята" от 05.04.2014 год.[21]); за покупко-продажбата на новородени в Гърция, за техните майки, които съзнателно ги продават, за да изхранят останалите си деца (епизод 2 на сезон 1: „Живот за продан" от 12.04.2014 год.[22]) ; за бавната и мъчителна смърт с доживотна присъда и отказаната милост от вицепрезидента (епизод 3 на сезон 1: „Доживотен затвор без право на замяна" от 19.04.2014 год[23]).

Историите в предаването са много, а сюжетите са запомнящи се. Един от най-запомнящите се герой на предаването е Бисер Манолов. Той е от затворниците държани под драконовски мерки в затвора и от тези, които са съдили държавата в Старбург. Епизодът е от втори сезон: „Светът на един осъден на смърт"- 03.10.2015год.[24]

Бисер Манолов *снимка: Нова телевизия*

Даниела Тренчева ни го представя през 2015 година през първия сезон на „Ничия земя". Той е затворник с доживотна присъда, сочен за един от най-големите престъпници на прехода. На Бисер Манолов приписват 17 убийства и множество бомбени атентати. Разпитван е и за убийството на Васил Илиев, както и за други разстрели през 90-те. Бивша барета, трафикант на оръжие и гориво, изобретател на странни оръжия и... убиец, Манолов влиза в затвора през 1994 г., когато при обир на 2

[21] линк: https://www.vbox7.com/play:916696f3c8
[22] линк: https://www.vbox7.com/play:745b975444
[23] линк: https://www.vbox7.com/play:03aea90219
[24] линк: https://www.vbox7.com/play:61fa0cccbd

милиона лева в центъра на Кюстендил е застреляна сарафката Виолета Георгиева. Получава смъртно наказание, но не са го разстреляли заради замяна на присъдата му с доживотен затвор през 1998 г. Оттогава насам той се превръща в затворника с най-много спечелени дела срещу държавата у нас и в Страсбург. Няколко пъти администрацията на затвора в Бобов дол е осъждана от него – за битовите условия, изолирането му, храната и какво ли още не. Прави го сам, без адвокати. Бившият полицай дори се е превърнал в консултант на други затворници. Въпреки че е с доживотна присъда без право на замяна и лежи от 22 години, той не смята да стои още дълго в затвора. Герой като от криминален роман. Дали е положителен или отрицателен герой всеки би си отговорил. Но той си е истински герой…

Отново Даниела Тренчева, но във втори сезон показа разкрития за каналите за трафик на новородени от България към Атина. Епизод 19 на сезон 2 „Търговия с новородени" 23.01.2016год.[25]

Договорка за трафик и търговия с бебета между хора с дългогодишен опит – бебето се договаря за 7-8 000 евро - това бе показано в самото предаване и как схемата работи. Не, не просто работи, тя работи на пълни обороти. Цената може да достигне до 12 000 в зависимост от цвета и пола на бебето, като за майката се заделят от 1 000 до 3 000. Та нали в XXI век равенството е сред всички без значение пола и цвета на кожата?! Някои жени обаче се прибират в България и без бебе, и без пари. Организаторите на трафика сами оплождат десетки жени, за да имат с какво да търгуват. Превърнали са бебетата в стока, а себе си и собствените си квартири са преобразили във фабрики за деца. Ничия земя по следите на каналджиите е разкрила къде са болниците и квартирите с майките, кои са организаторите, с които се договарят сделките и как се пазарят за цената на новородените. Това разследване показа наяве жените, които продават, трафикантите и един пряк свидетел, който е част от схемите.

[25] линк: https://www.vbox7.com/play:27437953c7

Кадър от епизода „Търговия с новородени” (23.01.2016 год.)

Посредникът Пламен. Изглежда съмнителен, но и беден и с прекършена от съдбата душа. Въпреки всичко той се е отказал и е разбрал грешката си.

Датата на излъчване също не е случайна 23.01. ден след денят на родилната помощ, на фона на всичко това звучи гръцката песен „Сома му” на изпълнителя Нотис Сфатианакис, който преведена на български би звучала така:

„Тяло мое Тяло мое , тази вечер отново победи

и сърцето ми прекърши.

Гореща тъмнина в мен е самотата.

Нещастно мое тяло,не те контролирам вече.

Тяло мое , тяло мое , направено от кал,

тяло мое , правиш какво искаш в ума ми.

Тяло мое , тази вечер въстана, без душа ме остави.

Пустотата ще те следва , където и да идеш.

Тяло мое , затъваш по пътя , по който си вървиш.”

Перфектен избор нали? Но и доста тъжен…Тъжен защото едни тела са използвани като разменна стока. Никога навярно няма да открият своите биологични родители. И да Пламен е герой, герой който след мрачната тога е сложил рицарски доспехи сам на себе си.

Всеки гледа индийски сериали или има близки, които ги гледат. Толкова пъстри шарени. Драматични изпълнени с танци и сложни взаимоотношения. Малки булки… Мислите, че това го има само в Индия? Е, грешите. Историята на Сарасвати Румянов от Лом и историята на Сарасвати Чандра от Дубай. И на двамата им казват на галено Сарас. Елена Чопакова разказва историята на първия Румянов. Епизодът е от сезон 3 и логично е наречен: „Най - младата майка” излъчен е на 16.04.2016год.[26]

Кадър от предаването с най- младата майка

Една история за дете, което е родило и гледа дете. Румяна обича да играе на „дама” и да ходи на училище. Както всички деца на нейната възраст. Разликата между нея и връстниците ѝ е, че Румяна вече е майка. Майката на Румяна - Силвана, е едва на 39 години. Има осем деца, най-малкото от които е на годинка и седем месеца. Двете

[26] линк: https://www.vbox7.com/play:a1502bf362

сега заедно гледат своите деца. Защо в България деца раждат деца? Малкият герой е кръстен на истински. Шрифтът на надписите наподобява хинди, а музиката е от популярния сериал „Малката булка", в случая „Малката майка". Ето на това се казва герой.

Трети сезон ни показва и едно ничие момче. Той е Литто и е на 20-години, родено в Германия, живее в ловешкото село Ъглен без документи и ЕГН. Епизод 38 на сезон 3: „Ничии гражданин" от 27.05.2017год.[27] Майка му е украинка и Литто Митхат Али първоначално е записан на нейно име. Когато детето е една на 3 месеца обаче семейството се мести да живее в България. Година по-късно майка му го изоставя и оттогава за него се грижи баща му, който е българин. В момента момчето носи името на баща си, но само за пред хората. А майка му не може да бъде открита, за да се откаже официално от него. Съответно никой не иска да го признае за български гражданин. У нас момчето няма дори ЕГН. Единственото му е измислено от преподавателка в началното училище. Така Литто завършва средното си образование в България като "дете - фантом". Диплома все още не му е издадена.

Кадър от епизода излъчен на 27.05.2017год.

Не може да сключи брак или да стане баща или да учи в университет. Дори не може да сключи трудов договор. Не може и да пътува не се знае къде полицията ще го спре и ще го арестуват. Ничие момче, което нашата страна не иска за свой гражданин.

Една от най- фрапиращите истории от четвъртият сезон е тази на майка на 12 деца, тя е българка, а мъжът с който до скоро съжителства е ром.

[27] линк: https://www.vbox7.com/play:813602d69d

Кадър от епизода „Да родиш детето си на улицата”

Абсурдната историята на Веска, която е на 39 години и има 12 деца. Започнала е да ражда от 17 годишна и на всеки две години се сдобива с дете. Това означава, че за период от 23 години е има 12 бременности. Удивително нали? Епизод 29 на сезон 4: „Да родиш детето си на улицата…”излъчен на 31.03.2018год[28]. Бившата алкохоличка Веска има история с привкус на балканска екзотика и достойна за филм на Емир Костурица. Сагата започва преди 22 години, когато едва на 17 тя ражда първото си дете от почти непознат мъж. Така, без да се обичат, двамата остават заедно 16 години. Един ден мъжът ѝ тръгва за Свиленград и никога повече не се появява. Останала съвсем сама се запознава със съпруг №2 – Димитър и намира утеха. През май 2010 г. обаче социалните служби отнемат всичките ѝ деца, Веска посяга към алкохола. Димитър ѝ помага да не се срине напълно, но не успява да я предпази от мистериозен бизнесмен от Пловдив, който ѝ предлага 20 000 лева, ако разпише купчина документи. Пари така и не получава, но се сдобива със задължения за милиони левове. Заради милионите, които дължи на държавата, 39-годишната майка няма право на социални помощи. Заедно с Димитър имат шест деца. Дотук общо 12, а и едно негово от първи брак, което не живее при тях. Жената доби национална известност, след като на 8-и март роди дванадесетото си дете на градския площад. Още един абсурд в нетипичната история на Веска от Баня. Напълно присъщо за „Ничия земя” музиката е тематична. Сръбската ромска песен Gipsy Song на Влатко Стефановски. Да, тя е майка героиня, буквално си е акуширала сама на себе си. Странно, смешно, тъжно, но това е живота на едно семейство. Вескината история е достойна не за филм, а за сериал защото участниците са повече от един отбор по футбол. Елена Чопакова ни показа този сюжет, които е низ от проблеми. Според проучвания българите и ромите през следващите години ще се изравнят. Веска

[28] линк:https://www.vbox7.com/play:6abf145dd1

вече, го е направила децата ѝ са и от малцинството и от мнозинството. Нейните изпитания са множество: битови, социални, финансови, любовни, юридически и за каквито още се сеща човек. Чрез нейната история е показано колко е лошо човек да е необразован, да е без всякаква идея за социално планиране… Просто да живее ден за ден или за ден в който ще роди 13, 14, 15- то дете. Тези деца ще са наследници на Веска, на нейните дългове и имущества, но и на нейният начин на живот, те също ще са склонни да родят 12 деца. Историята на Веска се преобръща на тотално и тя отново намира място в „Ничия земя". На 23.06.2018 год. епизод 41 на сезон 4 озаглавен „История с два финала"[29]. Веска застава отново пред камерите, но този път сама, отново изоставена сама да гледа децата, които дори не са припознати от бившия ѝ партньор Димитър. Веска е била жертва на тормоз психически и физически многократно, но не само тя, а и петте деца, които е родила на Димитър. След системен тормоз, той изоставя жената да се справя сама доколкото това е възможно. На фона на демографската криза, която няма тенденция в следващите години да отмине, а тъкмо обратното - Веска си е герой. Но в реалния живот тя просто обрича себе си и своите деца. Били те роми или българи. Тя е огледало на обществото с всичките му присъщи проблеми.

До тук - все тъжни или трагикомични истории. Все пак има и такива с положителни и добрите герои на нашето време… Но, да мъката, безизходицата и нещастието преобладават във всички сезони на „Ничия земя".

Още в дебютния епизод на първи сезон Даниела Тренчева разказва история за начина на живот на психично болните хора в едно лечебно заведение, за което стана въпрос по- горе, в същият брой Елена Чопакова пък разказва за масмедията „радиоточка" и кмета на едно село, който за жителите е наравно с Бог. Епизодът е озаглавен „Говори радиовъзел Караманово"- 05.04.2014год.[30] Предаването „Ничия земя" ни връща във **времето преди „Фейсбук"** да се превърне в основното място за обяви, поздравления, скръбни вести и рекламни съобщения. Историята ни отвежда на място, което поддържа **собствена социална мрежа – радиоточката.** *Радиоточката е устройство, от което населението научавало важните новини. Сигналът идвал по кабел и до 1989 година всяко училище, дом и държавно учреждение задължително разполагали с такава. Тя имала едно единствено копче – за увеличаване и намаляване*

[29] линк:https://www.vbox7.com/play:a7138eb92c
[30] линк: https://www.vbox7.com/play:916696f3c8

на звука… да го изключиш? Ами изобщо не ти минава през ума, че ще трябва да я спреш. Всичко звучи остаряло технически, не и за хората от село Караманово. Хората свързват всеки миг от живота си с радиоточката. От сутрин от вечер. „Говори радиовъзел Караманово…" това чакат да чуят всички, дори лятото, когото имат градинска работа те изкарват „точката" навън в двора. Бисер Блажев кмета на селото е този, който заедно с помощничката си поддържат радиоточката и да я заменят с нещо друго дори не им минава през ума.

Кадър от предаването излъчено на 05.04.2014год.

Блажев е първа и последна инстанция в селото. При спешни случаи, при криминални деяния, при празници и при скръбни случаи всички търсят него,а той като радиоточката няма копче за изключване. Без него селото е изгубено, а за близо 900 души е истински герой. В Караманово кметът със сигурност има повече последователи от Марк Зукърбърг.

През последния сезон в епизод 19 (от 20.01.2018год.)[31] Елена Чопакова представя отец Емануил от Добрич. Господ решава той да се роди като Ерхан в ревностно мюсюлманско семейство на български турци, а девет години по-късно Българската комунистическа партия решава, че Ерхан трябва да стане Емил. По-късно обаче Ерхан-Емил започва да решава сам – първо решава как да се казва. После решава да избере християнка за съпруга. После решава да смени вярата си, защото се оказва, че християнският Бог отговаря на молитвите му по-често от мюсюлманския Аллах - отговаря му с едно дълго чакано и много изстрадано чудо – ражда му се син. Така

[31] линк: https://www.vbox7.com/play:19e99cb8f3

Емил, роденият Ерхан, става свещеник от Българската православна църква, въпреки че първите си думи произнася на турски език в дом, в който стриктно се спазват повелите от Корана. Отец Емануил говори за своето пътуване между религиите спокойно, разумно и като за нещо обикновено – и може би затова ни се струва толкова необикновен. И въпреки че е облечен с расо на православен свещеник, той не развява вярата си като знаме, не натрапва избора си и не смята, че е направил нещо изключително – просто е последвал сърцето си.

Кадър от епизода с отец Емануил

Последвал е път, който го е отвел в църквата и го е извел от джамията. Път, по който е чувал възторжени поощрения, но и просъскани обвинения. Пътуване между две религии, което трудно може да се приеме спокойно и обективно в свят, който се оказва арена на жестока битка между две цивилизации – християнската и мюсюлманската. Получили със съпругата си най- съкровеното желание от благодарност към Бог, той първо става християнин, а след това свещеник. Отец Емануил- Ерхан не се възприема за герой, той не би се издигал в култ издига само Иисус. Пътуването на Емил- Емануил или Ерхан между две религии трудно може да се приеме спокойно и обективно в свят, който се оказва арена на жестока битка между две цивилизации – християнската и мюсюлманската.

В „Темата на Нова" излъчена на 24.06.[32] с автор Василена Гръбчева, бяха представени хората, променили начина си на живот, за да помагат на нуждаещите се.

[32]линк:https://nova.bg/news/view/2018/06/24/219756/%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-nova-%D0%B3%D0%B5%D1%80%D0%BE%D0%B8-%D0%BD%D0%B0-%D0%BD%D0%B0%D1%88%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D0%B2%D1%80%D0%B5%D0%BC%D0%B5-%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BE

Предаването бе озаглавено „Герои на нашето време”. Разказът на водещата разкри какво мотивира четирима души да се откажат от успешна кариера, за да помагат на другите. Ултрамаратонецът Краси Георгиев, двукратният световен шампион по паркур Делян Димитров- Дидо и маратонецът и кросфит атлет Иван Димов се събират преди няколко месеца заради мечтата си да подкрепят тези, които имат нужда. Така се появява “Отборът с мечта”, имащ за цел чрез спортни предизвикателства да събира средства за каузи, спасяващи и даващи смисъл на живота на много непознати. Иван Димов е работил дълги години като инвестиционен банкер на Уолстрийт, но след това се завръща в България и основава фондация “Сингъл степ“, която помага на хомосексуалните в страната смело да признават това. Краси Георгиев също се завръща от чужбина, където е работил дълго време като готвач, включително и в кухнята на Гордън Рамзи, той стана популярен с пробяганите 36 часа на пътека. Той разказва, че след много пороци в живота си като алкохол и наркотици решава да промени живота си като това е станало чрез спорт. Освен двукратен шампион по паркур, Делян “Дидо“ Димитров е и детски треньор по спортна гимнастика. То помага на деца в неравностойно положение да могат да тренират заедно с останалите. Тези на които ежедневно помагат ги наричат "герои". Те самите отхвърлят тази дефиниция. Напомнят за връхчовеци със суперсили, криещи се от света? Но те са обикновени хора от нашата планета. Напомнят на героите за които разказва „Ничия земя” по това, че са различни. Но различни по друг по- добър начин. Докато тези в предаването тема на настоящия дипломен проект са герои, защото трудно преживяват и е геройство да са живи, тези, които Василена Гръбчева представи са определени герои, заради постъпките, които те са извършили и са помогнали на хора в положените на героите от „Ничия земя”.

Интересни истории нали? Още нещо интересно е сравнението между предаванията на Мартин Карбовски и „Ничия земя”. Голяма част от екипа на „Ничия земя”, а и продуцентската компания „Телеман” са били част от екипа на Карбовски. В периода 2014-2018 година в който се издава предаването „Ничия земя”, предаванията на Карбовски са били няколко: В началото на 2013 г. Карбовски се мести в TV7, където в типичната му стилистика продължава да излъчва документалната поредица „Фронтова линия” и актуалното токшоу „Предаването на Карбовски“. През 2016 г. се премества в BTV, където води „Карбовски: Втори план“. Преди тях са били През 2006 г. проект по Нова телевизия – „Отечествен фронт“, продуциран от „Телеман“. През 2010 г. Карбовски стартира и собствено публицистично – актуално, социално

и политическо токшоу – „Директно Карбовски“ в Нова телевизия. Карбовски отдавна е звезда в телевизията, популярен е и като пресжурналист и автор на книги. Спорно е относно качеството, дали продукцията на Карбовски е по- добра или тази на „Телеман”- „Ничия земя”, но определено според горепосочените факти за популярност на Карбовски правят предаването му по- гледано и предпочитано. Известни са и други примери на предаване в което успехът се дължи на личността. Такива са: „Шоуто на Слави” и „Часът на Милен Цветков”. Чопакова и Тренчева са две, а той е един и влиза като герой. Карбовски е по- диалогичен, нарцистичен, егоцентричен, а те, двете, са зад кадър – светът говори и разказва вместо тях. Подходът на Карбовски доказано е рейтингово по- печеливш и по- успешен.

Общото в предаванията е началната шапка, надписите и техните шрифтове, анонси и обобщения. Грубият - по-точно резкият, буквалният, радикалният, скандалният език на Карбовски е присъщ и за Елена Чопакова, но не и за Даниела Тренчева. Коментарите и на двете обаче са по- умерени, а между анонсите коментира разказвач, който обобщава за разлика от продукциите на Карбовски. Двете водещи отсъстват като образи, а Карбовски участва активно. До финалните титри се откриват и много прилики.

Нека да сравним две паралелни издания: на „Карбовски „Втори план” и „Ничия земя” на Тренчева и Чопакова. Двата сюжета са за дубайските мечти на младите български момичета. Първо е излъчено предаването „Проект: Арабска мечта- Драгана в страната на чудесата” от 14.11.2017 година[33]. То разказва за живота на едно българо-македонско момиче, потопено в лукса на Дубай с финансови средства от своя арабски любовник.

Кадър от: „Проект: Арабска мечта- Драгана в страната на чудесата”

[33] линк: https://www.youtube.com/watch?v=mbI1j5nzOk4

Обобщението на водещия- дали момичетата в България са прекалено амбициозни или българските мъже са неспособни да им осигурят луксозен живот не е ясно. Едно е ясно, че това е дъното на източноевропейките.

Леки момичета и меркантилни цели ни представи и „Ничия земя" и то съвсем скоро на 12.05.2018 година в епизод 35 на сезон 4[34]. Тук заглавието е „До Дубай и назад". Отново се говори за мечти за дубайски принцове и то такива, които приоритетно погасяват кредити. Даниела Тренчева ни среща с Кристина Каменова, която ни е позната от скандалния ѝ разказ в началото на годината, че е изтеглила пари от банка, за да инвестира в уголемяването на гърдите си и екскурзия в Дубай с основна цел - да си намери съпруг.

Кадър от „До Дубай и назад"

Кристина представя себе си като обикновено момиче, което по обикновен начин инвестира в себе си и пластичните си операции. Иска да бъде харесвана, но на първо място - самата тя да се харесва. Затова и увеличава кубиците. Колко обикновено или необикновено е това - преценете сами. Обаче тя е разбрала, доста трудно, но все пак е разбрала, как принцовете не били това, което са, мечтите лесно се стопяват като коледен бонус в магазин, а мъжете, които изплащат кредитите на жените си, са като в поговорката, че пиленцето каца на рамото само веднъж. Хора като Кристина определено намират своя начин за бързи и лесни пари. Първа както всеки чрез кредит, а после като намира своя „шейх".

[34] линк: https://www.youtube.com/watch?v=e2gljQ_mm_c

Обобщението на водещата гласи, че на нашата „ничия земя” хора като Кристина определено намират начин да са известни и ангажиментите, но не намират време за един абзац от книга, може би в нея са пропуснали да прочетат правилната „рецепта” за слава. Предаването коментира доброволната търговия със собствена плът, което за съжаление е „модерно”. Това момиче- Кристина Каменова е печалната представителна извадка на определена прослойка от нашето общество, увредена от мечтите по лесен живот и богатство, което материализира мечтите.

Епизоди като този за дубайските мечти доказват краха на обществото ни, духовният упадък и тоталното рушене на традициите. „Ничия земя” за огромна тъга разказва сюжети за които гледаме и слушаме повече от 20 години, тъжната приказка на българският преход за съжаление не е свършила. Ничия земя го доказва с всеки свой епизод. Пропадането на ценностите, необразованите граждани, липсващото социално планиране, безпаричие и безхаберие, но не това на околните, а не властимащите. Като всяка медия този риалити формат хипертрофира злото и картината за света. Обратно на един розов и романтичен сериал. Показателно е че историите са тъжни грозни сиви приказки на българския преход, още първите секунди на предаването не напразно започват със столичните социалистически символи. Започват със скършените души и надежди. Тук- там се прокрадват лъчите на доброто и вярата, че ще пребъдем въпреки, че сме земя на баячки и гадателки, на роми с многобройни семейства, на земя където системата очевидно не работи… тя е атрофирала. Помнете историята на Ерхан или както сега го наричат отец Емануил, който благодарение на Бог се е сдобил с така чаканото и изстрадано дете и в знак на благодарност не просто сменя религията си, а се посвещава на Бог и става свещеник. Не забравяйте и селските кметове без които българската селищна система е погубена… да сега сме в града и не ни пука за калдъръмените пътища и местата където хляб се доставя веднъж седмично, но и там хора живеят…. Живеят в повечето случаи благодарение на кметове като Бисер Блажев от село Караманово, който е 24 часа на работа, не заради висока заплата, а защото той е народен представител, не като онези от жълтите павета, а представител от народа! И въпреки по-ниският рейтинг от работите на Карбовски, предаването на Чопакова и Тренчева е социално значимо и поради това е обект на настоящото изследване. Предавания като него са нужни, за да ни усмихват или разплакват, а понякога и двете едновременно.

Цитирана литература

Cited literature

Andreeva Lilyana 2005: Televizionni zhanrove, Sofiya, RIK Simel, 2005.

BankerA 2011: Platena publitsistika za zakuska, 07.10.2011.
<http://www.banker.bg/sudbi/read/platena-publicistika-na-zakuska>

Borisova Evdokiya 2006: Mediatizirashtiyat se oblik na literaturata, Elektronno spisanie LiterNet 24.03.2006, № 3 (76) <https://liternet.bg/publish7/eborisova/medii.htm>

Dinchev Georgi 2001: Zhurnalistichestkoto interviyu kato kontraprotses na mevduli`nostnoto obshtuvane. Elektronno spisanie LiterNet,08.04.2001, № 4 (17) <https://liternet.bg/publish3/gdinchev/jurnal.htm>

Ivanova Polya 2008: Televizionni zhanrove – teoriya, metodi, modeli. Sofiya, Universitetsko izdatelstvo Sv. Kliment Ohridski, 2008.

Mladenov Mladen 1979: Televizionna zhurnalistika (v termini). Sofiya, Izd. Nauka I izkustvo. 1979 tsitat po: Popova Zhana 2015: Zhanrove I formi na zabawlenieto v televiziyata, Sofiya, Izd. Nauka I izkustvo. 2015.

Nikolov J. 2003: Sp. Medien sviyat, Septemvri 2003.

Nikolova Patritsiya 2013: https://www.sofialive.bg/heroes/gradski-tip/349-neda-sokolovska.html 22.03.2013

Nikolova Rayna 2010: Mediyno audio I audiovizualno pravo. Sofiya, Feneya, 2010.

Popova Zhana 2015: Zhanrove I formi na zabawlenieto v televiziyata, Sofiya, Izd. Nauka I izkustvo. 2015.

Sokolovska Neda, Borisova Evdokiya 2016: Kriminalnoto- fakti I fitsii; Verbatim-spektakalat po sledite na edno prestaplenie, Veliko Tarnovo, Faber, 2016.

Standart 2016: <Izuchavat Nichiya zemya v Alma mater> 27.02.2016.
<http://www.standartnews.com/balgariya-obshtestvo/izuchavat_nichiya_zemya_v_alma_mater-323920.html>

Staneva Hristina 2001: Stilistika na balgarskiya knizhoven ezik. Veliko Tarnovo, Abagar. 2001.

Използвани интернет източници

Used web sources

https://nova.bg/news/view/2018/06/24/219756/%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-nova-%D0%B3%D0%B5%D1%80%D0%BE%D0%B8-%D0%BD%D0%B0-%D0%BD%D0%B0%D1%88%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D0%B2%D1%80%D0%B5%D0%BC%D0%B5-%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BE

https://www.vbox7.com/play:a2d61c397a

https://www.vbox7.com/play:e63636f9ba

https://www.vbox7.com/play:00d95db759.

https://www.vbox7.com/play:f254e3df93

https://www.vbox7.com/play:916696f3c8

https://www.vbox7.com/play:745b975444

https://www.vbox7.com/play:03aea90219

https://www.vbox7.com/play:61fa0cccbd

https://www.vbox7.com/play:27437953c7

https://www.vbox7.com/play:a1502bf362

https://www.vbox7.com/play:813602d69d

https://www.vbox7.com/play:6abf145dd1

https://www.vbox7.com/play:a7138eb92c

https://www.vbox7.com/play:19e99cb8f3

https://www.vbox7.com/play:916696f3c8

https://www.youtube.com/watch?v=mbI1j5nzOk4

https://www.youtube.com/watch?v=e2gljQ_mm_c

Автор: Девора Милчева

специалност Журналистика

ezit_112@abv.bg

Рецензент: доц. д-р Десислава Иванова

Шуменски университет